

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

ročník 23
september 2013
cena 0,60 EUR

9

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

V čísle

Eva Zelenayová Skvelá účasť i aktivita delegátov	2
Eva Zelenayová Dá sa hlbšie klesnúť?	3
Neničme rodinu	4
Ignorantstvo nestrpíme	5
Ján Košiar Spomíname na Janka Košúta	6
Anton Malacký Príspevok zo snemu	8
Ján Litecký-Šveda Tancujúca identita	9
Náš rozhovor Fridrich Fritz	10-11
Mikuláš Tóth Nechali nás svojmu osudu	13
Peter Mulík Cyril a Metod – Apoštoli Slovanov	14
Výzva	15

Ostatný snem PV ZPKO otvoril predseda organizácie Arpád Tarnóczy, na snímke druhý sprava.
Foto Vlastimil Morávek

Arpád Tarnóczy o XI. sneme PV ZPKO

Skvelá účasť i aktivita delegátov

V Bratislave sa 5. júna tohto roku uskutočnil XI. snem Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja. V minulom čísle sme už informovali čitateľov o jeho priebehu. S Arpádom Tarnóczym sme sa zhovárali, čo znamenal snem pre neho, staronového predsedu.

● Ako by ste charakterizovali ostatný snem PV ZPKO?

Vnímam ho v dvoch rovinách. Pozitívnu bola účasť a aktivita delegátov. Horšie to bolo z pohľadu obsahu programových bodov. Nosným malo byť rokovanie o volebnom programe na nové volebné obdobie, ibaže nemali sme veľmi o čom diskutovať, keďže ani v čase konania snemu sme nemali schválenú dotáciu od Ministerstva

vnútra. Preto naše plány zostali na hypotetickej úrovni. Pochopiteľne, že to poznačilo priebeh celého snemu. Nemôžem tiež obísť prejav podpredsedu organizácie Antona Malackého, ktorý delegáti prijali rozpačito. Otázka bytia či nebytia našej organizácie je taká vážna, že by mala byť, a dúfam, že aj bude, predmetom celospoločenskej diskusie. Vyzvali sme našu členskú základňu, aby sa k téme vyjadrila a verím, že sa tak stane. Rušivým momentom snemu bolo vystúpenie delegáta z Liptovského Mikuláša, ktoré delegáti deklaratívne odmietli. Následne zneužil možnosť prístupu k našej internetovej stránke, na ktorej hrubo urazil vedenie organizácie i jeho voličov. Bol členom redakčnej rady, takže niet pochyb o jeho úmyselnom útoku voči našej organizácii, čo nemôže zostať bez následkov.

Na titulnej strane: Od roku 1999 sa na múre leopoldovskej väznice vyníma pamätná tabuľa venovaná nespravodlivo a protiprávne väzneným komunistickým režimom. *Viac na 4. strane.*
Foto Ján Košiar

SVEDECTVO, mesačník
Politických väzňov
Zväzu protikomunistického odboja

Šéfredaktorka:

Eva Zelenayová

Redakčná rada:

Peter Bielik, Ján Košiar (predseda),
Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Peter
Mulík, Jozef Rydlo a Eva Zelenayová

Adresa redakcie:

811 06 Bratislava, Obchodná 52

Telefón: 02-5363 8156

Fax: 02-5296 4610

e-mail: info@pv-zpko.sk

www.pv-zpko.sk

IČO: 00679879

Cena jedného výtlačku: **0,60 EUR**

Celoročné predplatné: **7 EUR**

Predplatné pre zahraničných

abonentov: **45 USD**

vrátane poštovného.

Číslo účtu v Ľudovej banke:

4000128109/3100

EV: 3851/09

Tlač: ART&PRESS, s.r.o.

Nevyžiadané rukopisy nevraciam

ISSN: 1338-404X

MATERIÁLY uverejnené v rubrikách

„Čitateľské fórum“ a „Spomienky“

vyjadrujú názory občanov a čitateľov.

Nemusia byť totožné

so stanoviskom redakcie.

● **Viaceré osobnosti organizácie politických väzňov skončili v tomto roku svoju pozemskú púť. Myslite si, že sa bude mať kto ďalej venovať ich mravnému odkazu?**

Božie a prírodné zákony sú neúprosné, preto opakovane vyzývame členov, aby v súlade so stanovami prijímali deti, vnukov a tých, ktorí boli poškodení komunistickým režimom. V nových stanovách to presne špecifikujeme. Je to predsa súčasťou výchovy nášho potomstva. Bohužiaľ, stretávame sa aj s prípadmi, že keď dedko – babka už dobre nevidia, tak odhlásia Svedectvo. Takže deti a vnukov politických väzňov už nezaujímajú osudy ich starých rodičov? Aký je ich hodnotový rebríček? To nám nemôže byť ľahostajné. Sú to rozhodujúce parametre budúcnosti rodiny, národa, štátu, ktorý vznikol aj na základe obetí ich dedov a babičiek.

● **Z členskej základne zaznievajú kritické hlasy voči prístupu mocenských štruktúr k politickým väzňom komunistického režimu. Čo by ste im odkázali?**

Ak si budeme vážiť seba, svoj život,

my, sami, budú si nás vážiť aj iní. Ibaže oprávnene očakávame, že náš podiel na tom, že máme zvrchovaný štát, nám predstavitelia Slovenskej republiky vrátia a ocenia naše obete na životoch a tragédiách rodín. I utrpenie väzňov a ich príbuzných či priateľov a známych, ktorých totalitný režim pripravil o slobodu, majetok a o budúcnosť ich potomkov. Ak má byť vyjadrením vzťahu štátu k našim obetiam rozdelenie dotácií, tak je to smutný obraz. Najmä pri porovnaní druhého odboja s tretím. Štát ho ocenil pätnásobne vyššou dotáciou, ako nás. Takže rozumom rozčarovaniu členov tretieho odboja, ale odkazujem im: Ak sme vydržali gulagy, jáchymovské lágre, vyšetrovanie ŠtB aj s poradcami z Moskvy, musíme zostať nezlomení. Aj keď v starobe je to oveľa ťažšie.

● **Politickí väzni komunistického režimu sú známi svojím nekompromisným postojom proti diktatúre moci, nedemokratickým praktikám, ohrozovaniu slobody. Nazdávate sa, že je už všetko vybojované?**

Obdivujem dôslednosť a vytrvalosť

Wiesenthalovej organizácie a priznávam, že jej závidím. Norimberský proces a činnosť tejto židovskej organizácie si vydobyli zákonnú ochranu na všetko, čo by zľahčovalo vinu Hitlerovej totalitnej NSDAP. Nám sa však nepodarilo k podobnej línii vysporiadania sa s totalitným komunistickým režimom ani len priblížiť. Sto miliónov obetí komunistickej totality vo svete nemali a nemajú také porozumenie spoločnosti, možno aj preto, že sme v rokoch 1989/1990 prijali taktiku vyrovnávania, ktorú vlastne organizovali prezlečení majitelia predchádzajúcej moci. Bolo by načase položiť politologickú otázku, kto boli autori komunistického systému a jeho realizátori, pričom dodnes nejestvuje tribunál, ktorý by ich odsúdil. Dosiť sú nepostihnuteľní!? Bojujeme za ľudské práva a ako spoločnosť sme ochotní ich porušovateľov aj bombardovať, ale nie sme ochotní priznať toto právo tým sto miliónom obetí a ďalším miliónom prekategORIZOVANÝCH občanov, občanov vyhnaných z vlastných domovov a ich detí postihnuté kádrou mašinériou straníckych bosov.

Pokračovanie na 14. strane

Dá sa hlbšie klesnúť?

Keď som si prečítala v českom Katolíckom týždenníku rozhovor s Vrastislavom J. Slezákom uvedomila som si, že my, Slováci, si veru nekladíme otázku, akí sme? Domnievam sa, že Vrastislav Jiljí Slezák Slovákom trochu polichotil, keď povedal, že Čechom chýba slovenská zdvorilosť. Takže, čo nám chýba?

Spisovateľ Martin Homza v Uhorsko-poľskej kronike uviedol o našich predkoch, že nechcú mať pánov. A tak posledným našim (slovenským?) panovníkom bol Svätopluk. Potom už len cudzím sme dokázali slúžiť. Do konca monarchie, ale aj po vzniku česko-slovenského štátu. Zvykli sme si, no nie všetci. Báseň Morho! iste nevznikla bez citových pohnutí. Básnikove verše „voľ ty radšej nebyť, ako byť otrokom“, silne

rezonovali v slovenskej spoločnosti. Ako školopovinné deti sme ich memorovali aj v bývalej Česko-Slovenskej republike a netušili sme, že nie sme slobodní. Literatúra faktu o slovenských dejinách mohla vychádzať iba v zahraničí.

SLOVO SVEDECTVA

Zdalo by sa, že hladní po vlastných dejinách otvoríme stavidlá informovanosti dokorán. Ale my nie. Hoci už dvadsať rokov máme vlastný štát, dozvuky nesvojprávneho konania nás neopúšťajú. Mladých historikov, nezaťažených ideologickými vplyvmi, odsudzujeme práve preto, že opúšťajú líniu neslobodných vedcov. Keď sa napriek tomu dostane k čitateľom knižka, v minulosti úpenlivo strážená Prahou pred slovenským čitateľom, nájde sa dosť otrockých duší, ochot-

ných vyhlásiť obyčajný patriotizmus za nebezpečný extrémizmus. Keď vznikne organizácia slovenských spisovateľov, okamžite k nej pribudne protipól. Podobné je to s novinárskou branžou, s odbormi, ale úprimne, nie aj s politickými väzňami? Akoby neviditeľná ruka z pozadia bránila jednote, za ktorú sa Slováci dokonca modlia...

Na Slovensku viac ako kedykoľvek v minulosti sú vítaní novinári – americkí vlastenci, kňazi – kritici cirkvi, politici – obdivovatelia západnej kultúry. A tak pomaly, ale isto, strácame pevnú pôdu pod nohami. Rozpadávajú sa nám rodiny, v uliciach triumfuje inakosť, história je tabuizovaná téma, lúza ovládla médiá. A moc??? Nechýba nám náhodou moc?

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Neničme rodinu

Ministerstvo zahraničných vecí SR pripravuje dokument Stratégia ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike. Podľa hovorca MZV SR Borisa Gandela návrh na vypracovanie Celostátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v SR bol schválený uznesením vlády č. 717/2011. Matica Slovenská zareagovala na tento dokument a poslala ministrom zahraničných vecí Miroslavovi Lajčákovi otvorený list, v ktorom vyslovuje hlboké znepokojenie nad novými trendmi v oblasti ľudských práv, ktoré podľa nej nemusia vždy znamenať pokrok.

V úvode listu sa uvádza: „...ako členovia kultúrno-historickej inštitúcie, ktorá si hlboko ctí tradičné hodnoty po stáročia uctievané našimi predkami, so znepokojením sledujeme nastupujúci trend dehonestácie rodiny, neetické zásahy do výchovy a vzdelávania detí a ďalšie tendencie, ktoré k nám prenikajú zo Západu, a, žiaľ, premietli sa aj do návrhu nového strategického programového dokumentu pre oblasť ľudských práv.“ MS ďalej pripomína ministrom, že nové trendy v Nórsku spôsobili tolerovanie incestu a pedofilné zneužívanie detí vo vlastných rodi-

nách. Švédsky experiment výchovy zakazuje tradičné rozprávky a už od škôlky ich nahrádza povinná gender literatúra, kde princ hľadá princa, aby si ho vzal za muža. V Nemecku sexuálna výchova vedie detí už v škôlkach k tomu, by sa intímne dotýkali a uspokojovali. Ak matky odmietnu účasť svojich detí na takejto sexuálnej výchove, hrozí im trest odňatia slobody 40 dní a pokuta tisíc eur. Ďalej v liste ministra upozorňujú na „trendy z viacerých západných štátov po homosexualite tolerovať aj pedofiliu (súd v Holandsku dovolil pôsobenie pedofilnej organizácie, trend v niektorých štátoch uzákoníť manželstvá s deťmi), zoofíliu (stať o zoofílii v občianskom kódexe Fínska, verejné domy pre zoofilov v Nemecku) a ďalšie 'netradičné' správanie, čo sa premieta do faktu, že **učebnice sexuálnej výchovy, oficiálne materiály a výchovné odporúčania preberajú pedofilnú ideológiu, definiujú dieťa ako sexuálnu bytosť s právom 'užívať si' a 'rozvíjať' fakticky od narodenia tento 'osobnostný rozmer' atď.**“

Politickí väzni ZPKO sa stotožňujú s listom Matice slovenskej šéfovi diplomacie a pripájajú sa k jeho signatárom.
redakcia

AKTIVITY PREDSEDNÍCTVA PV ZPKO

■ **Predsedníctvo PV ZPKO uložilo za úlohu Jánovi Košiarovi zriadiť vlastnú internetovú stránku.**

■ **Predsedníctvo PV ZPKO postúpilo na riešenie Republikovej kontrolnej komisii konanie predsedu pobočky Kazimíra Krivoša, ktorý uverejnil na internetovej stránke text dehonestujúci zvolených členov predsedníctva na XI. sneme PV ZPKO. Znel: „Zo snemu PV ZPKO, ktorý sa konal 5.6.2013 v Bratislave sa stala fraška, pri ktorej vo vedení organizácie ostali tí istí ľudia úzko prepojení so Štátnou bezpečnosťou.“**

■ **Predsedníctvo zobralo na vedomie list Kancelárie prezidenta SR, v ktorom oznámila, že minister vnútra SR dal prísľub na objektívne posúdenie požiadavky PV ZPKO.**

■ **Predsedníctvo požiadalo INTER ASSO o zníženie členského príspevku z 500 na 50 eur ročne.**

■ **Predsedníctvo zobralo na vedomie ukončenie pracovného pomeru s RNDr. Petrom Bielikom.**

■ **Predsedníctvo 17.7.2013 odsúhlasilo zmenu rozpočtových zmluvných záväzkov na základe dotácie, potvrdenej MZV SR 17.7.2013.**

■ **Predsedníctvo rozhodlo o konaní najbližšej republikovej rady. Bude sa konať v Bratislave.**

■ **Predsedníctvo 31. 7.2013 schválilo prerozdelenie finančných zdrojov a rozhodlo o rozdelení finančných prostriedkov na mzdy takto: predseda A. Tarnóczy a podpredseda A. Malacký odovzdajú čistú mzdu za obdobie január – jún 2013 (jún v hodnote 50%) do pokladne ako dar na činnosť organizácie. Po tomto termíne budú odhlásení zo sociálnej i zdravotnej poisťovne. Ostatní pracovníci predsedníctva budú vyplatení podľa platných pracovných zmlúv do 31.5.2013, za mesiac jún 50%. Z čistej vyplatennej mzdy dobrovoľne prispievajú na činnosť organizácie, čo bude uverejnené vo Svedectve. Od 1.6.2013**

bude pracovníkom predĺžená pracovná zmluva do 30.9.2013 s 50% mzdou. Po tomto termíne budú zamestnanci predsedníctva odhlásení zo zdravotnej i sociálnej poisťovne.

Predsedovia pobočiek v jednotlivých regiónoch, ktorí majú podpísanú dohodu o pracovnej činnosti, budú podľa nej vyplatení len za druhý štvrtrok; následne budú odhlásení zo zdravotnej i sociálnej poisťovne.

Predsedníctvo upozorňuje na skutočnosť, že rozpočet na rok 2013 je zostavený na základe zníženej dotácie tak, aby boli zabezpečené platby najzákladnejších potrieb organizácie do konca roku 2013. V rozpočte na tlač a expedíciu Svedectva pri mesačnej periodicite chýba 1300 eur. Predseda A. Tarnóczy sa zaviazal uhradiť chýbajúcu sumu, aby Svedectvo vyšlo každý mesiac.

Na činnosť regionálnych organizácií PV ZPKO sa nenašli prostriedky a preto predsedníctvo žiada predsedov regionálnych organizácií, aby hľadali možnosť získať prostriedky aspoň na úhradu za telefonné poplatky.

V septembri Predsedníctvo PV ZPKO prehodnotí úsporné opatrenia a rozhodne o ďalších krokoch.

■ **Na republikovej rade odovzdá predsedníctvo funkcionárom novelizované stanovy.**

■ **Predsedníctvo uložilo A. Tarnóczymu za úlohu požiadať predsedu NR SR o prijatie.**

■ **Predsedníctvo uložilo vypracovať termínovník pietnych zhromaždení podľa regiónov. Na pietne spomienky pri pamätných tabuliach a pomníkoch pozývať mládež a prostredníctvom referátov ich oboznamovať s totalitným obdobím.**

■ **Predsedníctvo navrhuje regionálnym organizáciám, aby vytypovali politických väzňov bývalého režimu a pripravili ich na literárne spracovanie spomienok.**

Ignorantstvo nestrpíme

V Košiciach, rovnako ako na iných miestach Slovenska, si občania 21. augusta pripomínajú výročie vstupu spojeneckých vojsk na územie vtedajšieho Československa. Dôvodom okupácie, alebo internacionálnej pomoci, ako inváziu vojsk nazývala komunistická moc, bolo zastaviť obrodný proces. Tankami. Tohto roku v Košiciach odhaľovali novú tabuľu s doplnenými menami obetí tejto invázie. Organizátorom bolo mesto Košice, ktoré pozvalo aj organizáciu PV ZPKO. Tým viac prekvapil moderátor podujatia, keď medzi prítomnými privítal KPVS, no PV ZPKO nespomenul. Navyše, predsedu KPVS Vincenta Samuelyho vyzval, aby predniesol príspevok. Košickému magistrátu zrejme robí protokol problém. Veď aj poslanka NR SR privítali ako posledného spomedzi hostí, hoci mal z nich najvyššiu funkciu.

Vincent Samuely je predsedom regionálnej organizácie KPVS podobne ako je Štefan Novák predsedom košickej regionálnej organizácie PV ZPKO. Mesto aj v minulosti urobilo rovnakú chybu, na čo ich Štefan Novák upozornil. Aj napriek príslubu, opätovne pre mesto jestvuje len KPVS, organizácia, ktorá vznikla v roku 1999 odchodom 16 percent členov z pôvodnej organizácie. Oficiálny protest za PV ZPKO na mieste primátorovi mesta Richardovi

Regionálna organizácia PV ZPKO v Košiciach si uctila pamiatku obetí 21. augusta 1968. V centre mesta primátor Košíc Richard Raši odhalil novú pamätnú tabuľu.

Foto Mária Dvorčáková

Rašimu predniesla šéfredaktorka časopisu Svedectvo Eva Zelenayová. Delegácia PV ZPKO v zložení Štefan Novák, Mária Dvorčáková a Jozef Ištók položila k pamätnej tabuľi kyticu kvetov. **(ez)**

Národný pochod za život

V Košiciach sa 22. septembra uskutoční Národný pochod za život. Bude vyvrcholením deväťdňovej duchovnej prípravy inšpirovanej akciou Mladí za rodinu. Do Košíc bude pri tejto príležitosti v sobotu 21. septembra predpoludním z Bratislavy vypravený špeciálny vlak, v ktorom bude pripravený aj sprievodný program pre skupiny i jednotlivcov. Naspäť pôjde v nedeľu, po skončení pochodu. Hlavný organizátor podujatia -

Konferencia biskupov Slovenska ráta s účasťou niekoľko desiatok tisíc ľudí. V doterajšej histórii ide o najväčší pochodov za rodinu či život.

V piatok 20. septembra sa uskutoční ekumenická bohoslužba slova v evanjelickom chráme na Mlynskej ulici za účasti viacerých biskupov a predstaviteľov mesta. V sobotu 21. septembra program vyvrcholí celonočnou adoráciou pred Eucharistiou v Uršulínskom kostole. V ne-

deľu 22. septembra budú predpoludním nedeľné bohoslužby vo všetkých kostoloch, ktoré budú celebrowať biskupi. Od 12.30 hod. bude na Hlavnej ulici moderovaný hudobný program a o 14.30 hod. sa začne Národný pochod za život.

Predsedníctvo PV ZPKO odporúča svojim členom zúčastniť sa pochodu a dokázať, že sme národom, ktorý si ctí dôstojnosť každého ľudského života. **(z)**

V sobotu 31. augusta sa v Leopoldove, pri pamätnej tabuľi nespravodlivo a protiprávne väzených obetí komunistického režimu, uskutočnila tradičná pietna spomienka za účasti takmer 40 členov PV ZPKO z celého Slovenska. Predseda organizácie Arpád Tarnóczy vyjadril vďaka za účasť a ocenil najmä skutočnosť, že v čase, keď sa šetrenie štátu nepriaznivo prejavilo aj na organizácii PV ZPKO, účasť prekonala vlnajúšiu. Priopomenul, že mnohí z politických väzňov strávili svoju mladosť za múrmi leopoldovského väzenia a usilujú sa zanechať stopu prostredníctvom organizácie politických väzňov.

K prítomným sa prihovril tiež predseda bratislavskej pobočky PV ZPKO Ján Košiar. „Je smutné, že jestvujú tri organizácie politických väzňov a nie sme tu spolu,“ povedal a vyslovil názor, že to je už zrejme náš, slovenský osud. Celý príhovor Jána Košiaru uverejníme v budúcom čísle Svedectva.

Položením vencov k pamätnej tabuľi obetí komunistického režimu a k pamätníku príslušníkov Ústavu ZNV, ktorí tragicky zahynuli pri výkone služby v roku 1991, sa tohtoročná pietna spomienka skončila. redakcia

Spomíname na Janka Košúta

Pohrebné obrady zosnulého Janka Košúta na Martinskóm cintoríne v Bratislave vykonal dp. Ján Košiar, predseda pobočky PV ZPKO v Bratislave. V príhovore pripomenul svedectvo Janka Košúta, ktoré zanechal najmä v knihe Cez červený očistec.

„Ani zvierka nedokáže prežiť to, čo dokáže človek. V nemeckých koncentrákoch boli ľudia odsúdení na rýchlu smrť: Do plynu a do pece. My sme boli odsúdení na pomalú smrť. Totálnym vysílením.“ Janko Košút pochádzal z Vígľaša, posledné roky žil v Bratislave. Dožil sa pozhnaného veku 87 rokov, z ktorých však vyše 8 rokov prežil v trestanckých táboroch v systéme GULAG v odľahlých oblastiach Sovietskeho zväzu, terajšieho Ruska.

Ján Košút bol obvinený za nástup na povinný výcvik do Slovenskej armády a následne v rokoch 1945 -1953 Sovietmi odvečený na Sibír, do Gulagu.

Ústav pamäti národa na svojej oficiálnej stránke síce uvádza iba počet 7422 ľudí odvečených do Ruska, ale tento zoznam je len zlomok skutočného stavu.

Profesor Milan Ďurica vo svojej knihe Dejiny Slovenska a Slovákov sa však odvoláva na fakty a údaje priamo z obdobia rokov 1944-1945, konkrétne aj na výpoveď Dr. Jozefa Mikulu pred kongresovým výborom USA, v ktorej sa uvádza, že iba v prvom mesiaci po obsadení Sovietski odviekli 38 000 Slovákov. NKVD spolu so sovietskym vojskom na našom území robili "očisťovacie" akcie: Od októbra 1944 do júna 1945 takto deportovali do ZSSR 40 000 až 60 000 slovenských občanov.

JUDr. Dárius Rusnák, ktorý túto otázku študoval v Moskve zistil, že v archívoch NKVD je evidovaných 69 000 občanov zo Slovenska

Ján Košút

Foto Štefan Vidlička

zajatých na Slovensku a odvečených do ZSSR

Dovolím si uviesť niekoľko úryvkov svedectva Janka Košúta:

Beriovská zásada - „Mňa súdil vojenský tribunál. Bez obhajoby, bez možnosti odvolania sa. Ale pred výsluchom ma upozornil jeden mladý Bielorus, že na všetko pritakaj a so všetkým súhlas, všetko podpíš, lebo tu platí zásada: Nepodpíšeš, to je guľka! Podpíšeš, ešte troška požiješ! A Beriovská zásada bola: Ukážte nám človeka a my si ho sami obviníme! Takto potom vyzeral celý výsluch aj súd.“

Zákon podsvetia - „Na severe GULAGU som bol spolu s kriminálnikmi, s banditmi. Ozaj ťažko bolo prežiť každý jeden deň. Títo bili, tĺkli, okrádali nielen kuchyňu, ale aj svojich spoluväzňov. Oni žili podľa svojej zásady: Nám sa nepatrí pracovať! To bol zákon podsvetia. Ty zdochni dnes, ale ja zajtra.“

Návrat domov - „Odtiaľ som sa potom vrátil domov pred Vianocami 1953. Keď som vystúpil z vlaku, vzdychol som si: V teba Pane som dúfal! Aj sa mi viacerí známi občania priznali, že kedykoľvek spomenuli mojej mamičke moje meno, rozplakala sa. A to trvalo dlhé roky. A skutočne, keď som vchádzal do dvora, bola predo mnou starenka a to bola moja mamička.“

A celý ďalší život až do novembra 1989 to nemal ľahké, bol a ostal občanom druhej kategórie. Ale svedectvo o tom vydal. Kto mal a má záujem, vedel kto bol Ján Košút. Vďaka Ti za to, milý priateľ, lebo to bolo svedectvo o umučení Krista Pána v 20. storočí. Iba sám Boh vie, koľkí zahynuli v sovietskych gulagoch. Dnešný človek by na to akosi najradšej zabudol.

Redakčne krátené

Posledná rozlúčka s najbližšími.

Foto Štefan Vidlička

Nepoddávať sa letargii a beznádeji

Posledná rozlúčka s členom bratislavskej pobočky PV ZPKO Jánom Košútom sa konala na Martinskom cintoríne v Bratislave 25. júla t.r. Pred pohrebným obradom zádušnú svätú omšu v kostole Kráľovnej rodiny na Teplickej ulici v Bratislave celebraval J. E. Jozef Haľko, bratislavský pomocný biskup. V homílii okrem iného povedal:

Prečítali sme evanjeliový príbeh, ktorý sa najčastejšie číta na pohreboch, lebo nám evanjelista predstavuje istú modelovú situáciu, v ktorej akoby sme boli aj my prítomní. Vieme si predstaviť, čo prežívala Marta, ktorá s bolesťou prichádza k Ježišovi, aby mu povedala, to, čo prežíva po smrti svojho brata Lazára.

Po Ježišovom zmŕtvychvstaní sa všetky tieto situácie, okolnosti, ako keby vyžiarili do budúcnosti, ako poslanstvo pre všetkých, ktorí budú mať tie isté pocity bolesti nad odchodom blízkeho človeka.

Čiže Ježiš, tu a teraz, v tejto konkrétnej našej situácii, keď odprevádzame nášho zosnulého brata Jána, vám hovorí, nám hovorí: Tvoj brat vstane, bude žiť, áno bude žiť. O to viac, že náš brat Ján, počas svojho života, keď verejne hovoril o tom čo zažil v najbolestnejších situáciách svojho života, veril, že existuje zmŕtvychvstanie a sústavné zmŕtvychvstávanie!

To je poslanstvo, drahí bratia a sestry, aj pre súčasnú dobu. Keď rozjímame nad smrťou, nad smrťou blízkeho človeka, navyše človeka, ktorý veril v zmŕtvychvstanie uprostred tmy a hrubosti, je to poslanstvo pre nás, aby sme sa nepoddávali nikdy letargii a beznádeji, lebo Boh je Bohom živých. Boh chce, aby sme aj uprostred najťažších situácií, keď sa nám zdá, že sme na

Zádušnú sv. omšu celebraval bratislavský pomocný biskup Jozef Haľko.

Foto Foto Štefan Vidlička

najhlbšom dne pocítili, že práve tam je odrazový mostík k tomu, aby sme rástli a prehlbovali sa.

Náš zosnulý brat Ján vo svojej výpovedi hovorí ako o zázraku, o mladom mužovi, ktorý v prostredí, kde sa nijaké kresťanské symboly nedovoľovali, kde prežehnať sa bolo nebezpečné, kde akýmkoľvek spôsobom prejavovať gestá a znaky viery bolo nemysliteľné, bol mladý muž, ktorý nezakrývane nosil na krku ruženec. Ako štít. Ruženec, v ktorom sa opakovane modlíme: „Pros za nás hriešnych, teraz i v hodine smrti našej, amen.“

Ten mariánsky štít Sedembolestnej, ktorá stojí pod krížom a vie, že ten, kto na ňom zomiera, je Synom Najvyššieho, ten štít, ten ružencový štít je to, čo chráni, a to, čo náš zosnulý nazval zázrakom. Zázrakom, že Pán aj v tejto situácii bol prítomný.

A opäť je to poslanstvo aj pre našu dobu - veriť tej, ktorá stála pod krížom, že je nielen Sedembolestná ale Sedemradostná, lebo tých sedem bolestí, ktoré prežila do zmŕtvychvstania, bolo naplnením tých siedmich túžob, ktoré ako matka prežívala vo vzťahu

k životu, k smrti a k novému životu svojho Syna.

Čiže, prežívame veľmi zvláštne okolnosti, že ten, ktorého pochováваме, je akýmsi slávnostným kazateľom vďaka svojej výpovedi, ktorú mohli vidieť a počuť stovky, tisíce, ba desiatitisíce divákov. Toto nech vás, drahí bratia a sestry, najbližší nášho zosnulého brata Jána, napĺňa hlbokou vnútornou vyrovnanosťou. Váš blízky veril, a jemu hovorí Ježiš: „Ty vstaneš z mŕtvych! Pod', pod' a zaujmi príbytok, ktorý som ti pripravil, a v ktorý si veril aj v tých najťažších situáciách!“

Existuje svedectvo o našom zosnulom bratovi Jánovi, ako počas celonočnej adorácie dlhé hodiny spočíval pred eucharistickým Kristom. Preto dnešná eucharistická slávnosť ako keby zmazávala bariéry času, priestoru a my, ako keby sme sa zdvihli tam, kde hovoríme po výzve: Hore srdcia! Máme ich u Pána! U Pána, ktorý vstal z mŕtvych, u Pána ktorý žije, u Pána, ktorý posilňuje tých, ktorých ateizačné režimy rôzneho druhu chceli zahnať do kúta smrti. Taký neexistuje pre tých, ktorí veria v živého Krista.

Príspevok podpredsedu PV ZPKO Antona Malackého na XI. sneme

Organizačný zámer

Výhľad občianskeho združenia PV ZPKO do budúcnosti.

Cieľom je prerokovať a navrhnúť budúcnosť PV ZPKO, ich perspektívu pre ďalšie volebné obdobie, odporučiť opatrenia na schválenie snemom v roku 2013.

Problémom súčasnej organizačnej situácie PV ZPKO je vysoký vekový priemer, ktorý silne ovplyvňuje úbytok základných členov PV ZPKO, teda politických väzňov komunizmu. Tento stav je nezvratný a preto vyžaduje zásadné riešenie, ktoré je nevyhnutne spojené s realizáciou vnútorného organizačného opatrenia, o ktorom môže rozhodnúť jedine snem, ako najvyšší orgán PV ZPKO. Prípadný odklad prerokovania týchto otázok by mohol mať za násle-

Podpredseda PV ZPKO Anton Malacký oboznamoval delegátov XI. snemu so svojim príspevkom.

Foto Vlastimil Morávek

dok existenčné problémy PV ZPKO, ktoré by už neboli riešiteľné. Musím

zdôrazniť, že tieto existenčné problémy sú už dnes, pretože financovanie našej organizácie je na mŕtvom bode. Dotácia z Ministerstva vnútra na činnosť organizácie doteraz nie je žiadna, a podľa predpovedí pracovníkov ministerstva bude sa riešiť v „dohľadnej dobe“. Táto dohľadná doba trvá už 5 mesiacov.

Tento organizačný zámer je koncipovaný pre širokú diskusiu politických väzňov PV ZPKO.

Dôvodová správa:

PV ZPKO je právnym a ideovým nástupcom Klubu bývalých politických väzňov K 231 z roku 1968. Ide o politických väzňov štyridsiatych, päťdesiatych a šesťdesiatych rokov.

Pokračovanie na 12. strane

Rozlúčka so Zoltánom Kulášom

V bratislavskom Krematóriu sme sa 25. júla t. r. rozlúčili so Zoltánom Kulášom, členom bratislavskej pobočky PV ZPKO. Pohrebný obrad vykonal dp. Ján Košiar, predseda bratislavskej pobočky PV ZPKO. Z jeho príhovoru vyberáme:

„Kto stratil majetok, nestratil veľa. Kto stratil slobodu, stratil mnoho. Kto stratil vieru, stratil všetko.“ Tieto slová čítame na prvej strane každého čísla časopisu Svedectvo, ktorý vydávajú Politickí väzni - Zväz protikomunistického odboja. A náš zosnulý priateľ, otec a starý otec Zoltán Kuláš bol trpiteľom za vieru, politickým väzňom komunistického režimu.

Pre svoje náboženské presvedčenie, pre odmietanie komunistického systému, či pre svoje vlastenecké postoje mnohí ľudia skončili na popraviskách a v žalároch. Človek totiž, každý jeden z nás, bol stvorený Bohom na jeho obraz a podobu. A náš Zoltán si bol toho plne vedomý vždy,

Zoltán Kuláš

Foto archív

za každých okolností. V ťažkých žalároch Leopoldova a Jáchymova, aj po návrate z väzenia, keď práve preto ostal občanom druhej kategórie.

Život je veľký Boží dar. Nikto sa sám na svet nepýtal, všemohúci Boh nás povolal k životu a iba Pán Boh vie a pozná, kedy sa naša pozemská púť skončí. Akokoľvek dlhý je ľudský život, je to iba krátky časový úsek v porovnaní s večnosťou. Aj náš Zol-

tán sa dožil požehnaného veku, 85 rokov. Prekročil teda vek, o ktorom hovorí žalmista: „Vek nášho života je 70 rokov, 80 pre tých silnejších.“ Nech je za to Pán Boh oslávený.

Ježiš pred dvetisíc rokmi povedal Marte, Lazarovej sestre: ja som Vzkriesenie a Život, kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď zomrie. A spýtal sa jej: veríš tomu? A robí to tak aj tu a pýta sa to aj nás. Veríte tomu, že ja som Boží syn, že mám moc nad vaším životom? Veľa závisí od toho, akú mu na túto otázku dáme odpoveď. V tom spočíva hlavný a jediný dôvod veriť, že život na tejto zemi smrťou nekončí, že smrť nie je definitívnym koncom všetkého, ale je len bránou do večnosti.

Nech je nám teda aj spomienka na nášho brata Zoltána, ktorá vždy ostane v našich srdciach, povzbudí nás vo viere, že milostivý a dobrotivý Boh je mocnejší ako smrť, a že práve náš Pán Ježiš Kristus je Cesta, ktorá aj cez smrť vedie do večného života.

Redakčne krátené

Tancujúca identita

Pokiaľ my sme už dlhé desaťročia naučení brániť svoju identitu – najsamprv proti Maďarom, neskôr proti Čechom, väčšina západnej Európy mala v tomto ohľade život oveľa jednoduchší. Aj preto ľudia zo Západu veľmi často nerozumejú takým organizáciám ako je Matica Slovenská. Ale – všeličo sa už začína meniť.

Hlavne pričinením ľavičiarov intelektuálov, ktorí po roku 1989 ovládli verejný diskurz a svoje globalistické ciele už začínajú presadzovať nielen chytráckou propagandou, ale už aj nezakryto totalitne. Všetky demokratické pravidlá, na ktoré sa donedávna odvolávali, už sú im odrazu na ťarchu. Jednoducho – neokominterná sa cíti taká silná, že sa už prestala pretvárať. Totalitné metódy začali presadzovať najmä odvtedy, keď čoraz viac občanom začalo dochádzať, že napríklad ich idea multikulturalizmu (MK) nie je nič iné, ako nenávisťná snaha zničiť Európu aj s jej tradíciami a vygumovať ju z histórie. Okrem toho, že majú v rukách rozhodujúce médiá, kde bez argumentov „chirurgicky“ operujú pomocou kyjaka, ktorý si sami vystrúhali s názvom „extrémizmus“, organizujú a platia aj svoje úderky, ktoré z neznámych dôvodov nazvali „antifa“, kde máme novodobý fašizmus ako na dlani, aj s jeho nezakrytými výzvami k brutálnemu násiliu. Nezávislí intelektuáli na toto poukazovali už dávnejšie, no keďže masmédiá ich nepustia k slovu (ani u nás), zostalo to len v takej intelektuálnej rovine zapadnutej diskusie, ktorá nikdy nevyvolala nejaký mimoriadny dosah. No so zvýšeným tlakom globalistov začína postupne rásť aj odpor. A začali sa zobúdzajú a dokonca organizovať už aj mladí, o ktorých si novodobí vládcovia mysleli, že sú už dávno spoľahlivo spacifikovaní pomocou pop music, Hollywoodu a drog.

Domy identity

Jedno z takýchto hnutí, ktorému sa zatiaľ podarilo najviac zviditeľniť, je francúzske identitárne hnutie „Bloc Identitaire“. Jeho začiatky sa kladú ešte do roku 2003. V roku 2004 skupina mimoparlamentných aktivistov v Nizze otvorila „Dom identity“, neskôr nasledovali strediská v Lyone a v Nimes. Identitu definovali ako trojnásobnú príslušnosť: k regiónu, národu a Európe. V roku 2009 dokonca zorganizovali medzinárodné stretnutie „Convention identitaire“ v Orange a myšlienky identitárneho hnutia sa začali postupne rozširovať aj do ďalších krajín. Identitárne hnutie sa stručne definuje ako celoeurópske hnutie mladých na zachovanie etnokultúrnej identity. Poukazujú na nebezpečenstvá masového prisťahovalectva a postupné napredovanie islamu. Zdôrazňujú demokratické základy a špeciálne sa dištancujú od rasizmu a nacizmu. Poukazujú na absolútnu absenciu demokracie pri presadzovaní MK, ktoré hraničí s totalitarizmom. Veľmi jednoducho argumentujú, že práve identita je základný kameň zachovania rôznosti. Ako znak vyhovujúci každému Európanovi si vybrali okrúhly štít Sparťanov z filmu 300, na ktorom je štylizovaná grécka lambda, prvé písmeno slova „Lakedaimon“, čo je grécke pomenovanie Sparty. Netreba hádam veľmi pripomínať, že film je o hrdinskom boji Európanov proti ázijským votrelcom.

Žiaduce provokácie

Keďže je to hnutie mladých, nielenže občas cituje aj všadeprítomnú pop kultúru, ale zachováva si aj mladú myseľ, takže ich akcie a protesty sú kreatívne a provokatívne, rovnako ako nenásilné a konštruktívne. Pre stretnutia rovnako naladených mladých sa usporadúvajú letné tábory. Naposledy začiatkom augusta 2013 v Attersee. Jednou z najznámejších akcií bola 20. decembra minulého roku, keď skupina aktivistov obsadila strechu rozostavanej mešity v Poitiers. Medzi vystavenými plagátmi sa vynímal ten s číslom 732, čo je rok, keď Karol Martel v bitke pri Poitiers zastavil islamskú inváziu. Ich hlavná požiadavka bola, aby o stavbe mešity prebehlo ľudové hlasovanie. Ibaže strážcovia demokracie štyroch aktivistov hneď aj zatkli, čo vyvolalo búrku protestov a solidárne akcie v celej Európe. Pomerne veľa organizovaných buniek je už v Nemecku, ale aj v susednom Rakúsku. A upozorňujú na seba štýlovo – vo Viedni napríklad skupina mladých zorganizovala „Hardbass Mass-Attack“, keď v októbri 2012 za zvukov „bass & drums“ tancovali pred strediskom Caritas pod heslami ako „vybasovať multikultúru“, „roz-tancujeme toleranciu“, ... Samozrejme, že od neomarxistov sa im ušli iba nadávky a hrozby, najmiernejšia o „tanečnom rasizme“. Nedávno dokonca manifestačne obsadili viedenský kostol vďaka vzdania, kde predtým boli „ubytovaní“ emigranti, pod titulom „Obsadenie obsadenia“. Rovné práva pre všetkých, nie? Pekný názov mala aj akcia z poslednej zimy vo Francúzsku, keď rozdávali jedlo a šaty chudobným pod heslom: „Socialisti rozdávali ilegálom, my chudákom.“

Domy Matice

U nás zatiaľ netreba zakladať nijaké identitárne bunky. Šťasti preto, že islamizácia je u nás iba v plienkach no a potom i preto, lebo už ich našťastie dávno máme v podobe miestnych odborov Matice slovenskej, dokonca aj odbory mladých matičiarov (OMM). Na druhej strane by nezaškodilo, keby sa práve oni inšpirovali svojimi rovesníkmi zo Západu a vniesli do svojich akcií mladícky rozmar a veselosť. Napríklad pri výročí úmrtia M. R. Štefánika mimoriadne politicky korektne manifestovali pri dehonestujúcej Štefánikovej soche pod českým levom v bratislavskej Eurovei. Od mladých by som skôr čakal, že prídu s nejakým šapitó, aby ukázali, kam taký lev patrí, prípadne, že Štefánikovi aspoň na slávnosť oblečú parádny oblek generála. A možno ani také mreže symbolizujúce ZOO by nezaškodili. Možností, ako zosmiešniť tento potupný symbol českej kolonizácie Slovenska je habadej. A v Bratislave sa podobný nachádza aj pred Slovenským národným múzeom...

K ozajstnej mladosti patrí okrem veselosti a otvorenosti mysle aj nekompromisný postoj, lebo ho ešte nenahodlali žiadne popáleniny. Aj provokácia, ktorá ukazuje, že sa nevzdávame, že máme oči stále v rovnakej výške ako protivník. To len starci sú plní kompromisov a vyčkávania. K plnohodnotnému životu, aj politickému, potrebujeme obidva postoje – stareckú skepsu rovnako ako mladické nadšenie. A momentálne nám toho nadšenia treba viac než všeobecne rozširovanej skepsy.

Ján Litecký Šveda

Za úprimnosť dvadsať rokov

Keď sme sa s Fridrichom Fritzom stretli v Martine, kde žije v rodine svojej dcéry, netušili sme, že jeho zdravotný stav mu poriadne komplikuje spomienky na roky prežité v tieni Štátnej bezpečnosti. Narodil sa 4. marca 1928 v rodine daňového úradníka v Prešove, ako druhé z troch detí. Obaja chlapci si zvolili kňazskú dráhu, no iba Antonovi sa podarilo naplniť úmysel. Navzdory režimu, tajne vyštudoval bohosloveckú fakultu. Fridrich po dvoch rokoch štúdia na Spišskej Kapitule sa už do kňazského seminára nevrátil.

Oslavy sa nezaobídu bez heligónky...

Foto archív

Ako si spomínate na detstvo?

Otca často prekladali na nové miesto, takže aj ja som menil školy. Začal som v Prešove, pokračoval v Bardejove a znova som sa vrátil do Prešova. Takže musel som si zvykať na nové prostredie, ale rodičia nám vždy dokázali vytvoriť pokojné zázemie.

Keďže otec bol štátnym zamestnancom, iste ste netrpeli núdzu.

To nie, ale dosť nás vyčerpalo platenie nájomného. Keď sme sa vrátili do Prešova, uchýlili sme sa do domu jedného žida, ktorý si vypýtal priam likvidačné nájomné. V tom čase sa nám dosť ťažko žilo. V Prešove

som chodil do školy do roku 1944, kým neprišiel front. Keď nám zbombardovali dom, presťahovali sme sa k oteckovi do Granč Petroviac, kde sa stal správcom majetku. To bolo ešte za prvej Slovenskej republiky.

Ako si spomínate na obdobie prvej republiky?

Šesť rokov sme žili v Slovenskom štáte a bolo to ideálne prostredie.

V akom zmysle?

Mal som iba desať rokov, keď vznikol, ale bol to štát, ktorý nám vyhovoval. Dokázali sme sa s ním stotožniť.

Po vojne ste študovali ďalej?

V Prešove som absolvoval štyri triedy gymnázia. V roku 1944 už Nemci ustupovali, keď došlo k povstaniu. A vtedy Nemci sústredili v Beharovciach mužov vo veku nad šesťnásť rokov z okolitých obcí. Obsadili dedinu a už nás nepustili domov. Zobrali nás do Nemecka v tom, v čom sme práve boli oblečení.

Ako ste sa dostali do Nemecka a čo ste tam robili?

Išli sme pešo. Pochodovali sme dva týždne. Iba v noci. Cez deň nás ukrývali v domoch, ktoré predtým

Ako mladí seminarista. Na snímke prvý zľava.

Foto archív

vyprázdnili. Bolo nás okolo sto. Zašikovali nás na front do Sliezska.

Cestou ste mali čo jesť?

Na raňajky nám dali kávu, chlieb, na obed polievku a tak.

Čo ste tam robili?

Kopali sme zákopy, lebo front sa vracal späť do Nemecka. Robili sme na viacerých miestach, v noci. Keď sme prišli na české hranice, boli tam Rusi. Dali nám kone a voz a poslali domov. Domov sme sa vrátili 8. mája 1945. A v septembri som išiel do školy. Do gymnázia v Levoči, kde som aj zmaturoval v roku 1948.

Hneď ste sa prihlásili na vysokú školu?

Áno, ešte v tom roku som odišiel do seminára na Spišskú Kapitulu.

Ešte sa dalo?

Ešte to šlo, ale v roku 1950 zatvorili biskupa Jána Vojtaššáka, Štefana Barnáša a rozpustili školu. Všetci študenti sme dostali povolávací rozkaz na vojenčinu do PTP. Ja som odmietol nastúpiť.

Prečo?

Chcel som doštudovať. Emigrovať a v zahraničí dokončiť školu. Boli sme traja.

Asi sa niečo pokazilo?

Všeličo. Bol som jediný bohoslovec z Levoče. Bol som svedkom zatvárania kňazov. Mnohí chceli ujsť

Fritzovci s dcérou Zuzkou.

Foto archív

z republiky. Aj levočský farár Jozef Vojtas, ktorého internovali v Podolínci. Zaniesol som mu inštrukcie nášho plánu na opustenie republiky a prázdne občianske preukazy, ale nakoniec odmietol odísť. Z Levoče sa za hranice dostal iba pán farár Štefan Precner.

Ako ste sa s ním mohli stretnúť?

Cez plot.

A vy? Čo ste robili potom?

Zostali sme traja. Týždeň sme

čakali na sprievodcu, ktorý nás mal previesť cez hranicu. Cestovali sme vlakom cez Čechy do Ašu. Odtiaľ sme mali ísť už pešo. Sedeli sme v jednom kupé vlaku, keď prišla kontrola. Moje doklady sa im nezdali, zadržali ma. Tváril som sa, že nepatrím k tým dvom a oni sa skutočne cez tie hranice dostali. Ja som skončil vo vyšetrovacej väzbe v Českých Budejoviciach. Bol som tam mesiac.

Eva Zelenayová

Nestal sa kňazom, ale dobrým manželom, otcom, starým otcom...

Foto archív

Organizačný zámer

Dokončenie z 8. strany

PV ZPKO je teda dobrovoľným združením, ale nestraničnou organizáciou združujúcou politických väzňov spĺňajúcich podmienky zákonov č. 119/1990 Z.z., 87/1991 Z.z. 125/1996 Z.z., 219/2006 Z.z. a 58/2009 Z.z.s výhradným právom týchto politických väzňov. Stanovy jednoznačne špecifikujú politické postavenie týchto osôb, preto obmedzujú členstvo výhradne na tých, ktorí boli väznení pre odboj, alebo odpor proti komunizmu. Tento lektorát nie je teda zhodný s výpočtom tzv. politických trestných činov podľa zákona o súdnej rehabilitácii. Cieľom špecifikácie na odboj (odpor) je snaha pre odlišenie charakteru činnosti na protikomunistickú činnosť a ostatnú trestnú činnosť. Tendencie mnohých politických väzňov odsúdených za občiansku trestnú činnosť využiť PV ZPKO pre ich ciele, by bolo možné takto odfiltrovať. Tento postup by bolo treba rešpektovať a nič na ňom do budúcnosti nemeniť. Vyplýva to aj z dotačnej politiky MV SR, teda financovať len politických väzňov, ktorí sú uvedení v rehabilitačnom zákone 119/1990 Z.z.

Základný pilier

PV ZPKO je vyjadrený poslaním PV ZPKO, ktoré zdôrazňuje politické stanoviská bývalých politických väzňov komunistického režimu a ochranu ich záujmov. V žiadnom prípade neráta s rozšírením týchto práv a povinností na iné sociálne a spoločenské organizácie. Posledných dvadsať rokov sa potvrdzuje správnosť pôvodne stanovených ideí - výhradného postavenia politických väzňov zúčastnených na odboji alebo odpore proti komunistickému režimu, pretože bez neho by nebolo dosiahnuté naplnenie občianskych, politických a sociálnych práv i oprávnených záujmov týchto občanov.

Zmenou Stanov v predchádzajúcich obdobiach bolo umožnené členstvo v PV ZPKO tiež manželkám, manželom a deťom politických väzňov bez ohľadu na to, že tieto osoby neboli nikdy politickými väzňami. Z tohto členstva im však nevyplývajú a ani vyplývať nemôžu

Pohľad do sály na účastníkov XI. snemu PV ZPKO.

Foto Vlastimil Morávek

rovnaké práva ako z členstva politických väzňov. Rozhodne nie je možné suplovať členstvo politických väzňov týmito osobami, alebo právomoci, ktoré sú príslušné len politickým väzňom. **PV ZPKO je občianskym združením na dobu života politických väzňov – členov PV ZPKO. K tomuto hľadisku je potrebné prispôbiť všetky štruktúry PV ZPKO nevynímajúc postavenie štatutára a funkcionárov, vrátane vysporiadania majetku.**

Uvedené stanovisko vyžaduje rozpracovanie konkrétnych úloh a kompetencií v rámci PV ZPKO, najmä zmeny stanov či ostatných vnútorných predpisov.

Tézy

1. Organizácia a vysoký vekový priemer politických väzňov.

❖ Upraviť organizáciu tak, aby bol vo všetkých organizačných zložkách zachovaný rozhodujúci vplyv politických väzňov.

❖ Stanoviť volebný poriadok tak, aby nemohlo prísť k prehlasovaniu politických väzňov členmi PV ZPKO, ktorí politickými väzňami nie sú.

❖ Funkcie najvyšších orgánov PV ZPKO obsadzovať tak, aby nemohlo prísť k prehlasovaniu.

2. Výhradné postavenie politických väzňov.

❖ Zakotviť výhradné postavenie politických väzňov nespochybniteľným spôsobom (Stanovami).

❖ Do vedúcich funkcií navrhovať len

politických väzňov, o ktorých odboji - odpore proti komunistickému režimu nie sú pochybnosti, práve tak, ako o ich cti.

3. Obmedzená časová existencia PV ZPKO.

❖ Je potrebné stanoviť konkrétnu dobu existencie, dokedy je PV ZPKO schopná plniť stanovené ciele.

❖ Nepripustiť pokračovanie v činnosti PV ZPKO bez politických väzňov, t.j. nástupníckou organizáciou príbuzných bývalých politických väzňov. (V žiadnom prípade neuplatniť systém súčasnej organizácie „bojovníkov proti nacizmu“, dnes vedenej a riadenej osobami, ktoré sa na druhej svetovej vojne nepodieľali, lebo pre svoj vek sa ani podieľať nemohli.)

4. Organizačná štruktúra.

❖ Preveriť funkcie schopnosť organizačnej štruktúry PV ZPKO, vyradiť nefunkčné články, alebo tie články, ktoré už nie sú riadené politickými väzňami, prípadne na ich riadení politickí väzni stratili vplyv.

❖ Rozhodujúce právomoci integrovať do väčších kontrolovateľných celkov (krajské riadenie), regionálne pobočky sústrediť do krajov.

❖ Vo všetkých orgánoch zabezpečiť systém náhradníka, spôsob jeho voľby a rozsah právomoci.

Táto prognóza organizácie politických väzňov je zhodná s víziou politických väzňov Českej republiky, keďže sme my, slovenskí politickí väzni a českí politickí väzni, boli súdení česko-slovenskými zákonmi.

Podnetný seminár

V bratislavskom Zichyho paláci 27. augusta t.r. otvorili výstavu a seminár pod názvom Odhaľovanie zločinov proti ľudskosti bývalých diktátorských a totalitných režimov v Iraku a na Slovensku. Organizátorom podujatia bol Ústav pamäti národa a za PV ZPKO sa na ňom zúčastnili predseda Arpád Tarnóczy a podpredseda organizácie Anton Malacký.

Každý účastník seminára z Iraku začínal svoj príspevok slovami: V mene Boha milostivého... Na seminári odznali podnetné, ale aj hrôzostrašné príspevky. V Iraku boli zo zákona zriadené nadácie, ktoré sa venujú proble-

matike politických väzňov, predovšetkým ich evidencii a odškodňovaniu za spôsobené krivdy. Politickí väzni komunistického režimu na Slovensku môžu veľkorysost irackej vlády voči jeho politickým väzňom iba závidieť. Ako odznelo na seminári, dosiaľ bolo potvrdených 52 600 osvedčení o štátute politického väzňa. **V Iraku jestvuje množstvo foriem odškodnenia postihnutých obetí a ich rodín. Štát im poskytuje odškodné za každý deň strávený vo väzení, dôchodky, nenávratné pôžičky na byty, domy, pozemky a podobne. Hradí náklady spojené so štúdiom, liečením, dokonca aj s púťou do Mekky. Nadácia politických väzňov vlastní vydavateľstvo, vydáva 42 novín, 32 časopisov**

a 52 knižných titulov ročne. V krajinе bol zriadený trestný tribunál, aby boli potrestaní všetci zločinci.

Hostia z Iraku informovali o represáliách Saddámovho režimu, ktorý hodnotili ako najhorší v histórii Iraku. Neznášal nijaký odpor, uvrhol človeka do väzenia len preto, že komusi rozprával o svojom sne, v ktorom videl Husajna mŕtveho. Fyzické a psychické tresty nepoznali hranice. Amputácie časti tela boli bežnou praxou.

Predseda Správnej rady ÚPN Ondrej Krajňák konštatoval, že v poslednom období sa správy z Iraku bulvarizujú a je ich stále menej, pričom je dôležité, aby medzinárodné spoločenstvo malo informácie o zločinoch totalitných režimov.

Eva Zelenayová

Nechali nás osudu

Pozorne sledujem situáciu v PV ZPKO, ktorá má teraz svoje vyvrcholenie v podobe finančnej likvidácie. Tomuto stavu predchádzal nezájum nášho národa, zastúpeného poslancami v parlamente, ale aj skutočnosť, že zrejme nikto z našich slovenských ekonómov, ktorí by vedeli vypracovať určitý projekt na podporu PV ZPKO, nemal informácie o tom, v akej situácii sa PV ZPKO nachádza.

Žiaľ, sami od seba nevyvinuli iniciatívu, aby pomohli organizácii politických väzňov. Tak sa prejavil charakter slovenského národa voči tým, ktorí boli nositeľmi boja za demokraciu v dobe totality. Nechali neblahému osudu organizáciu, ktorá je garantom zachovania dedičstva otcov a vzorom pre ďalšie gene-

rácie. Je to hanba pre Slovensko a jeho zákonodarstvo, pre predstaviteľov štátu a vôbec pre celú spoločnosť. Myslím si, že v iných postkomunistických štátoch z bývalého východného bloku v Európe je situácia iná vo vzťahu k bývalým politickým väzňom z obdobia socializmu.

Niet na čo čakať. Je potrebné hľadať záchranné zdroje a pomoc niekde inde, aj mimo kompetentných štátnych orgánov. Už dávnejšie som spomínal, že sa treba pokúsiť osloviť súkromný sektor, aspoň pokúsiť sa v ňom niekoho osloviť. Domnievam sa, že toto môže urobiť iba vedenie organizácie. Privítal by som intenzívnejšiu spoluprácu v tejto oblasti medzi vedením PV ZPKO a regionálnymi organizáciami.

Mikuláš Tóth,

člen RP PV ZPKO Trebišov

Neklesať na duchu

Bol som priamym účastníkom tohtoročného XI. snemu PV ZPKO v Bratislave. Som synom politického väzňa Karola Vrábla, odsúdeného v roku 1950 na 15 ročné väzenie. Najväčším prekvapením na sneme bolo pre mňa vyslovenie názoru o budúcej vízii našej organizácie. Išlo v nej o ukončenie činnosti PV ZPKO ako občianskeho združenia. A ja sa pýtam prečo? Veď vek nie je príčinou konca utrpení, ktoré politickí väzni znášali v komunistických lágroch. S nimi tú trnistú cestu života predsa prekonávali aj ich rodinní príslušníci, hlavne manželky a deti.

Ságu utrpenia našej rodiny som opísal v knižočke „Väzeň totality“, ktorá je uverejnená aj na internete. Je pravdou, že predovšetkým politickým väzňom patrí uznanie a úcta, za principiálne postoje v čase komunistického režimu,

ale netreba zabúdať, že to všetko prežili vďaka Božej pomoci a silnému charakteru. Je nám asi všetkým jasné, že ukončenie činnosti by znamenalo aj postupné odumieranie hodnôt, za ktoré politickí väzni trpeli. Ako sa na Slovensku hovorí: „Zíde z očí, zíde z mysle.“

Od skončenia druhej svetovej vojny uplynulo už viac ako 68 rokov a židia nestratili nič z energie pri vyhľadávaní tých, ktorí sú zodpovední za holokaust. Iste, treba na to finančné prostriedky, ale niečo, čo je večné, sa dá robiť aj bez peňazí. Dobrý Boh sa postará, aby utrpenie politických väzňov komunistického režimu sa dočkalo vzkriesenia. Netreba klesať na duchu. Som presvedčený, že raz sa o nich budú písať záverečné práce na školách. V našej košickej organizácii sú ľudia, ktorí sú ochotní s čistým úmyslom prevziať štafetu nezabudnuteľného odkazu politických väzňov – boja proti totalite.

Juraj Vrábel

Skvelá účasť i aktivita delegátov

Dokončenie z 3. strany

● Čo vás v súčasnosti najviac zarmucuje?

Bolí ma, že strácame vôľu brániť hodnoty, za ktoré sme v čučkoch trpeli. Prestávame byť muklami, ktorí sa nimi stali práve preto, že sa neohýbali podľa vôľe politrukov. Stratégia mocných tohto sveta systémovo a sofistickovane pracuje na rozklade duchovných hodnôt, na rozklade rodín a národov. Odvádza pozornosť spoločnosti pod vlajkou občianskych práv na problémy homosexuálov a iné zástupné témy, len aby si napríklad Slovensko nezačalo uvedomovať, že si svoj štát v prvom rade vybojovalo pre slovenský národ, ktorý si historické právo na sebaurčenie uvedomoval už pred 1150 rokmi. Škoda, že naši „historici“ doteraz opisujú naše dejiny od susedov, ktorí si ich pochopiteľne prispôsobujú svojim, národným záujmom. Možno je to aj preto, že je pre nich latinčina, gréčtina a hebrejčina mŕtvym jazykom. Je to škoda pre Slovensko, lebo názov ich inštitúcie je Slovenská akadémia vied, Slovenský historický ústav či iné slovenské inštitúcie. Chcem veriť, že Ústav pamäti národa (ktorého asi?) bude zabezpečovať slo-

venský pohľad na dejiny totality, že bude plne rešpektovať pamäť svedkov a ich skúseností z tohto obdobia. Bez poplatnosti komukolvek.

● Máte predstavu ďalšieho fungovania organizácie? Čo preto treba urobiť?

Morálna kríza už dosahuje dno a my musíme robiť všetko preto, aby na dne nezostala. Možno verím aj tomu, že každý človek v niečo verí. Že tí, ktorí sú na vedúcich pozíciách, pochopia, v čom je zmysel života. Sú zabezpečení, zostáva im teda viac času na prácu v prospech národa, štátu, ľudu, ktorý ich do týchto pozícií posunul. Spoločnosť príde na to, že existuje svedomie ľudí, ale aj národa. Musí si zoradiť rebríček hodnôt, ktorý ho privedie k vyhodnocovaniu zásluh ľudí na ceste k lepšej, slobodnej spoločnosti. Bez totality. V tomto procese je dôležité byť pri tom, nebyť nečinný, veď sloboda je aj naším dielom a preto ju musíme brániť. A budovať do podoby, aby sa zachovalo poslanstvo našich otcov. Aby kresťanské tradície boli živé, aby sme žili v láske k blížnym, k svojmu národu, vlasti. Väčšinu života sme prežili ako druhoradi občania, zobrali nám všetko, len vie-

ru nie. A to ma núti pracovať pre našu organizáciu.

● Je Slovensko kresťanskou krajinou?

Bojím sa odpovede na túto otázku. Tak veľmi som veril, že po „zmene“ budú znovu plné kostoly, že z nás budú veriaci kresťania, že závišť, nenávisť a zlo z nás odíde. Každá iskierka, ktorá zapaluje ohníky lásky, viery, obety pre dobro všetkých, je motívom nestrácať vieru, ktorú sme si ako mukli dokázali zachovať. Verím, že obroda cirkvi a tým aj nás veriacich, už nastala. Svätí Otcovia už viac desaťročí otáčajú kormidlo našej cirkvi bližšie k Bohu, pravde a k zmyslu nášho pozemského bytia. Som presvedčený, že na populizmus a samolúbošť niektorých členov kléru prišla odpoveď: sľuby sa dodržiavajú a cirkev nie je spolok. Veď v knihe kníh je napísané, že cirkev nepremôžu ani brány pekelné. Že veriaci majú dôvod veriť, vo večnosť ich duší. Verím aj v prorocstvo Sv. Otca Jána Pavla II., že naša krajina je vo veci obrody viery predurčená na veľké veci. Aktívne to môžeme prezentovať, keď k pamätným tabuliam obetí komunizmu privedieme mládež a spolu sa za ne pomodlíme. **Eva Zelenayová**

V upútavkách sa film *Sv. Cyril a Metod – Apoštoli Slovanov* predstavoval takmer ako oficiálna česko-slovenská koprodukcija. V skutočnosti bol producentom mladý český dramaturg Viktor Krištof a výkonným producentom jeho rodinná spoločnosť Three Brothers, s. r. o. So slovenským a českým štátom to malo spoločné asi len to, že od ministerstiev kultúry oboch štátov sa im podarilo získať pomerne slušné finančné dotácie, rezervované na cyrilo-metodské jubileum. Je na mieste otázka, či slovenské Ministerstvo kultúry pri udeľovaní dotácie malo k dispozícii libreto filmu a či ho aj seriózne posúdilo.

K základným výhradám voči filmu patrí nedostatočný historicko-kritický prístup k prameňom, z ktorých čerpal. Všetky pramene slovanskej proveniencie pochádzajú od členov a nasledovníkov byzantskej misie, ktorí boli zo Svätoplukovej ríši vypove-

daní (čo je vo štvrtom dieli dostatočne dramaticky stvárnené) a preto ich svedectvo treba považovať za neobjektívne - zaujaté voči franskej misii aj voči panovníkovi. Túto okolnosť nedokážu rozoznať ani niektorí historici, preto sa tvorcom filmu ani veľmi

bratia sv. Cyrila a Metoda na našom území vykonali, bolo jedným veľkým inkulturačným experimentom, ktorý hoci skončil neúspešne, udiel sa na našom území a pre našich predkov a až neskôr sa transformovaný dostal k juž-

Cyril a Metod – Apoštoli Slovanov

nečudujem, že padli do tejto pasce. Okrem toho Život Konštantína a Život Metoda nie sú klasické biografie alebo kroniky, ale hagiografie – čiže chvály na svätcov, najmä pre náboženské účely, kde mali vyniknúť ich zázračne skutky a zásluhy. Po historicko-kritickom posúdení treba v nich hľadať iba racionálne jadro. Toto bolo potrebné pri modernom spracovaní kľúčovej udalosti našich národných dejín. Zároveň zdôrazňujem, že slovenský pohľad na tieto udalosti je odlišný od českého a aj súčasného „moravského“.

Úžasná vypätie, ktoré solúnski

ným a východným Slovanom. Preto je tento primát pre nás taký vzácný.

Odborná kritika nie je k filmu zhovievavá. Autorom scenára Miroslavovi Osčatkovi a Petrovi Hudskému sa vyčíta, že sa im nepodarilo stvárniť historické postavy, reprezentujúce kresťanskú kultúru a vzdelanie dnešnému divákovi. Najväčší problém je práve v scenári. Autori nezvolili dynamický živý spôsob predstavovania udalosti, ale rozhodli sa pre didaktické a popisné vysvetľovanie stereotypných faktov, čím odsúdili diváka do úlohy lahostajného pozorovateľa. **Peter Mulík**

PRIPOMÍNAME SI

Významného životného jubilea 60 rokov sa 30. júla 2013 dožil **Jozef HERMAN** zo Svätého Jura. Je dlhoročným členom výboru Regionálnej pobočky PV ZPKO Bratislava-okolie. V minulom čísle sme jeho jubileum opomenuli, za čo sa mu ospravedľujeme a do ďalších rokov prajeme pevné zdravie.

V septembri sa dožívajú životných jubileí títo naši členovia a priaznivci.

50 rokov

Jurištová Viera, Čadca 28.9.1963

60 rokov

Čech Lubomír, Pezinok 17.9.1953

Štelcer Igor, Komárno 24.9.1953

65 rokov

Kalaťutová Mária, Markušovce 8.9.1948

Rydlo Jozef, Bratislava 20.9.1948

70 rokov

Benešová Valéria, Bratislava 29.9.1943

Weberová Emília, Kálnica 16.9.1943

80 rokov

Gallová Mária, Dobrá 12.9.1933

Mada Milan, Dražovce 12.9.1933

Stoklasová Helena, Smižany 19.9.1933

82 rokov

Blažiček Ervín, Malacky 28.9.1931

Damová Marta, Bratislava 5.9.1931

Hatala Ľubomír, Prievidza 23.9.1931

Labudová Mária, Hrabušice 5.9.1931

Pisoň Jozef, Veľké Borové 12.9.1931

Suchánková Terézia, Žiar nad Hronom 2.9.1931

83 rokov

Kalaťut František, Bratislava 12.9.1930

85 rokov

Gavenda Miroslav, Trenčín-Opatová 18.9.1928

86 rokov

Bohonická Sidónia, Bánovce nad Bebravou 26.9.1927

Mikláš Štefan, Nitrianske Sučany 18.9.1927

87 rokov

Školník Ján, Lučenec 24.9.1926

89 rokov

Kurtová Margita, Trnava 19.9.1924

Reichbauerová Melánia, Pezinok 10.9.1924

90 rokov

Dobišová Mária, Banská Bystrica 8.9.1923

Hakelová Lídia, Bratislava 17.9.1923

Mišút Ladislav, Veľké Rovné 28.9.1923

94 rokov

Jurkemiková Mária, Brvnište 19.9.1919

Jubilantom srdečne blahoželáme

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku 85 rokov, 20. júla 2013, zomrel **Zoltán Kuláš**, člen bratislavskej pobočky PV ZPKO. Posledná rozlúčka sa uskutočnila v bratislavskom Krematóriu 25. júla t.r.

† Vo veku 87 rokov, 19. júla 2013, zomrel **Ján Košút**, člen bratislavskej pobočky PV ZPKO. Posledná rozlúčka sa konala 25. júla t.r. Na Martinskom cintoríne v Bratislave.

† Vo veku 86 rokov zomrel **Jozef Wohland**, dlhoročný člen organizácie

politických väzňov v Nitre. So zosnulým sa 28. augusta 2013 rozlúčili rodinní príslušníci, priatelia a členovia Regionálnej organizácie PV ZPKO v Nitre.

† Vo veku 78 rokov, 29. augusta 2013, zomrel **Dezider Greguš**, predseda Regionálnej organizácie PV ZPKO v Nitre. Posledná rozlúčka so zosnulým sa uskutočnila 2. septembra 2013 na cintoríne v Cabaji-Čápure.

Pozostalým prejavujeme úprimnú sústrasť.

PRISPELI NA ČINNOSŤ

Hatala Pavol, Bratislava 3 EUR

Surový Stanislav, Ing., Ľubochňa 3 EUR

Bezáková Štefánia, Prievidza 30 EUR

Chorvátová Mária, Tvrdošín 3 EUR

Homola Július, Ing., Topoľčianky 25 EUR

Magda Suchá, Kanada 100 USD

Laucká Eva, Bratislava 195 EUR

Hundáková Mária, MUDr., Piešťany 50 EUR

Arpád Tarnóczy, Nováky 3500 EUR

Anton Malacký, Šenkvice 2200 EUR

Anna Fodorová, Žilina 400 EUR

Zuzana Mathiová, Bratislava 300 EUR

Eva Zelenayová, Ing., Bratislava 100 EUR

Darcom vyslovujeme úprimné poďakovania

STALO SA

■ **1. septembra 1950** Ministerstvo národnej obrany zriadilo prvé Pomocné technické prápory (PTP). Do roku 1945 prešlo týmito tábormi asi 60 000 občanov. Niektorých tam protiprávne držali aj celé štyri roky.

■ **1. septembra 1992** SNR schválila Ústavu Slovenskej republiky.

■ **4. septembra 1944** minister národnej obrany SR generál F. Čatloš ušiel do Banskej Bystrice a dal sa k dispozícii vedeniu československého vojska. To ho uväznilo a odozdalo veliteľovi ruskej partizánskej brigády A. S. Jegorovi, ktorý ho 14. septembra spolu s generálom J. Turancom deportoval do ZSSR. Tým sa otvoril prúd deportácií Slovákov do ZSSR, ktorý potom postihol niekoľko desiatich občanov SR.

■ **14. september 1947**

Poverenctvo vnútra (Mikuláš Ferjenčík) oznámilo, že v Žiline bolo odhalené veľké sprisahanie proti republike. Zaistili 707 osôb, napospol bývalých členov HSLS. Obvinili ich, že chceli obnoviť Slovenský štát a pripravovali atentát na prezidenta Beneša. O niekoľko dní neskôr povereník vnútra M. Ferjenčík však vyhlásil, že nebol zhabaný nijaký materiál, ktorý by potvrdil prípravu atentátu na prezidenta.

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Naša organizácia tretí rok zápasí s neštandardnou situáciou, keď pripravuje plány svojej činnosti bez krytia finančnými prostriedkami. Aj v tomto roku sme museli prijať množstvo opatrení kvôli výraznému zníženiu dotácie, navyše pridelené až v polovici roka. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z prostriedkov štátnej dotácie, preto sa obraciame na Vás s prosbou, vyhľadať vo Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak nebude vychádzať, akoby sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda neprajníci by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdú podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodláme aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na **číslo účtu: 4000128109/3100, špecifický symbol: 1212**, alebo sa kontaktujte na tel. číslach 0905 737 790 a 0902 199 429. Darcom úprimne ďakujeme. **Vedenie PV ZPKO a časopisu Svedectvo.**

Oprava

Vo Svedectve č.7-8 sme uverejnili sériu fotografií zo snemu od autora Vlastimila Morávka. Ospravedľujeme sa skvelému fotoreportérovi za chybu pri jeho mene.

Redakcia

Collak

Správa ZNB hl. mesta Bratislavy a Zs kraja
Správa štátnej bezpečnosti

I. odbor - 4. oddelenie

ODOSLANA SPRÁVA	
Číslo správy	2413 I 85
Došlo dňa	Mod. 1510
Spracované	Mod.
Odoslané	Mod. 1405
Bratislava 26.6.1985	

PRÍSNE TAJNÉ

II. Správa ZNB
7. odbor

a/a
3-1991
9.10.1985 nypa. l. št. št.
náč. 4. odd.

PRÍSNE TAJNÉ
č.p.: OS-001660 DEX-KR-85

P R A H A

Vec: Zabezpečenie turistických skupín na XII. SFMS v Moskve -
i n f o r m á c i a .

Z teritória Zsl. kraja vycestujú na XII SFMS v Moskve v I. turnuse 40 osôb z Mestskej a Krajskej organizácie SZM a ten istý počet osôb vycestuje i v II. turnuse. Doposiaľ nie je schválené konečné zloženie turistických skupín Ústredným výborom SZM.

V zmysle Vašich pokynov boli cez II. odbor S-ŠtB získané zoznamy osôb navrhnutých Krajským a Mestským výborom SZM a bola vykonaná lustrácia. Výsledok lustrácie sme ešte neobdržali.

Boli nadviazané 4 oficiálne kontakty na funkcionárov SZM, ktorí vycestujú v turistických skupinách, kde bolo zistené, že Krajský ako i Mestský výbor SZM doposiaľ neobdržali žiadne organizačné pokyny pre turistické skupiny.

Vzhľadom k tomu, že sme doposiaľ neobdržali výsledok lustrácie, nie je známe či sa v turistických skupinách nachádzajú agentúrne prostriedky.

O ďalších previerkových opatreniach k účastníkom festivalu a ich výsledku Vás budeme priebežne informovať.

Zást. nač. I. odb. S-ŠtB :
[Signature]
kpt. SOMOROVSKÝ Miroslav